

MAKRO GÖRÜŞ

Dış Ticaret

Kasım 2024

Emre Aylar

aylare@tskb.com.tr

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Kasım ayında yıllık bazda ihracat daralırken ithalat artış görüldü. İhracat yıllık bazda %3,1 gerileyerek 22,3 milyar dolar olurken, ithalat %2,7 artışla 29,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

İhracatın ithalatı karşılama oranı Kasım'da gerilerken, dış ticaret açığı genişledi. 2023 Kasım'da %79,4 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2024'ün aynı ayında %74,9'a indi. Dış ticaret açığı 6,0 milyar dolardan 7,5 milyar dolara yükseldi. Yıllık bazda altın ve enerji ürünleri hariç çekirdek ihracat %0,1, çekirdek ithalat da %1,0 arttı. 2023 Kasım'da 0,9 milyar dolar olan altın ve enerji hariç çekirdek dış ticaret açığı 2024'ün aynı ayında 1,1 milyar dolara çıktı.

Bu dönemde ana pazarlara yapılan ihracatta karışık bir tablo ortaya çıktı. Avrupa Birliği (AB) ekonomilerine yapılan ihracat yıllık bazda %4,7, AB dışındaki diğer Avrupa ülkelerine yapılan ihracat da Kasım'da %2,4 yükseldi. Kuzey Afrika ile Kuzey Amerika'ya yapılan ihracat yıllık bazda sırasıyla %7,0 ve %9,1 yükselirken, Yakın ve Orta Doğu ile diğer Asya ülkelerine yapılan ihracat sırasıyla %26,4 ve %8,7 daralma kaydetti. Görece küçük diğer pazarlarda da ayrışan bir tablo ortaya çıktı. Bu sonuçlarla gelişmiş ekonomilerin toplamına yapılan ihracat yıllık bazda %7,5 yükselirken, gelişmekte olan ekonomilerin toplamına yapılan ihracat %13,9 geriledi.

Kasım'da tüketim malı ithalatı yıllık bazda artışını sürdürdü. Yatırım malı ithalatı Kasım'da yıllık bazda %15,5 ile art arda ikinci ayda geriledi. Kesintisiz olarak on altı aylık daralmadan sonra, Ekim ayında sınırlı artış gösteren ara malı ithalatı Kasım'da %3,9 ile yükselişini sürdürdü. Ağustos, Eylül ve Ekim'de yükseliş kaydeden tüketim malı ithalatının artış hızı Kasım'da hızlandı. Toplamda tüketim malı ithalatı yıllık bazda %15,5 artarken, binek otomobil ithalatı altı aylık daralmanın ardından %0,1 sınırlı yükseliş gösterdi. Dayanıklı ve yarı dayanıklı tüketim malları sırasıyla %55,5 ve %20,9 yükselirken, dayanıksız tüketim malı ithalatı %0,3 geriledi.

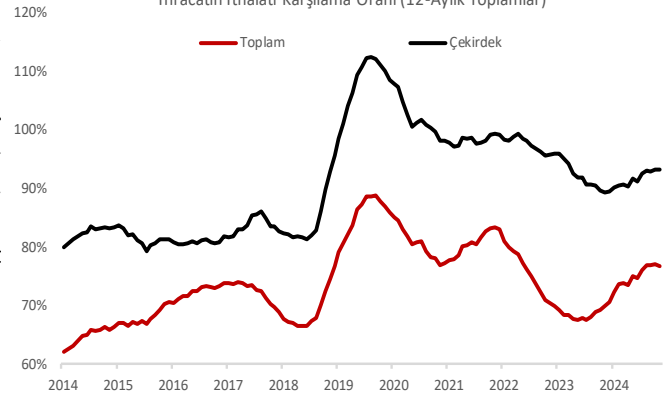
Kasım ayı verilerinin detayları, dış ticaret ana pazarlarındaki ayrışmayla birlikte ihracatta düşüşe işaret etti. İthalat tarafında ise, enerji ve çekirdek ithalatındaki artışların toplamı yukarı çektiği görüldü. Yatırım malı ithalatında tekrardan daralma görülürken, ara malı ithalatında yükseliş ikinci aya taşındı. Binek otomobil ithalatı altı aylık aranın ardından yeniden yükselirken, tüketim malı ithalatı Kasım'da hızlanarak yıllık bazda artışını sürdürdü. Tüketim mallarının alt kalemlerinin genelinde görülen yükseliş iç talepteki yavaşlamaya dair soru işaretleri oluşturdu.

Önümüzdeki aylarda iç talepteki yavaşlamanın boyutunun ve enerji fiyatlarındaki gelişmelerin ithalatın seyri açısından ana belirleyici olacağı düşüncemizi koruyoruz. İhracat tarafında ise, Euro Bölgesi aktivitesinde son dönemde görülen sınırlı toparlanmanın destekleyici etkisine rağmen Yakın ve Orta Doğu'ya yapılan ihracatta son aylarda görülen zayıflamanın sürüp sürmeyeceğinin önemli bir rol oynayacağını değerlendiriyoruz.

Temel Dış Ticaret İstatistikleri (Milyon Dolar)

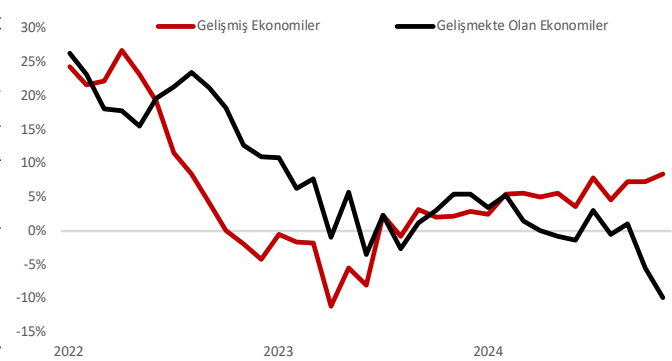
	Kas.23	Kas.24	Yıllık Değişim	Ocak-Kasım 2023	Ocak-Kasım 2024	Yıllık Değişim
İhracat	23.001	22.289	-3,1%	232.669	238.462	2,5%
İthalat	28.974	29.748	2,7%	332.909	311.798	-6,3%
İhracat/İthalat	79,4%	74,9%		69,9%	76,5%	
Toplam Dış Ticaret Dengesi	-5.973	-7.459	24,9%	-100.240	-73.336	-26,8%

İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (12-Aylık Toplamlar)

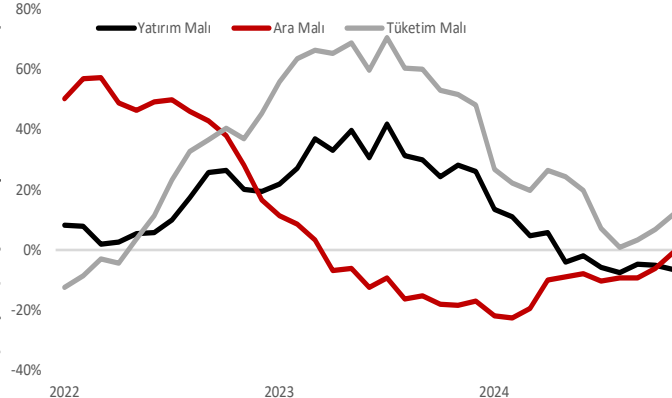
Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Toplam İhracatta Ülke Gruplarının Yıllık Değişimi (3 Aylık Ortalamalar)

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ana Gruplara Göre İthalat (3 Aylık Ortalama Yıllık Değişimler)

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

(90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr

